

מבוקש: תליון

(המשך מעמוד 39)
המיכתב אחר-כך, זה היה מיכתב יפה מאוד.
לפי התיכנון הראשוני היתה הת' לייח צריכה להתבצע בחצות שבין יום חמישי ושישי. בחרר התקבצו הער תונאים שהומנו, היו אלה סופר סוכנות-רויטרס, אריה ולנשטיין, ופי ריריך קיסטנמייר, נציג סוכנות-הי דיעות הגרמנית.

חררו של אייכמן נשמר בשבע עיניים, מחשש שיחזור על מעשהו של הרמן גרינג לפני תלייתו המיוערת. גרינג הצליח לבלוע רעל בתאו, וכך התחמק מחבל התליון.

סמוך לחצות הגיעו הכומר הקנדי, שהיה בקשרים עם אייכמן, הרופא ושר-המישפטים דאז, רוב יוסף, שמילא את מקומו של שר-המישפטים, בכור שיט לחכות לחצות, כאשר התקבלה שיחת-טלפון בהולה. מישהו החליט שאסור לחכות ליום השישי, שהוא יום קרוש לנוצרים, כי הוא יום צליבתו של ישוע, ועליכן ביקשו שנקדים את התלייה לפני חצות.

מיהרנו לחררו של אייכמן והבאנו אותו לחדר-הגרדום. הוא היה לבוש בחליפת הנידונים למוות, חליפה אדור מה. שאלתי אותו אם הוא רוצה לאמור רבר מה. הוא הביט בחבלי-התלייה ואמר "תחי גרמניה, תחי ארגנטינה, תחי אוסטרליה" — שלוש המדינות שהייתי קשור אליהן ביותר ולא אשכחן. את אשמתי תקבע ההיסטוריה! הוא הפסיק לדבר, אבל כולנו עמדנו והבטנו בו, כי לא ידענו אם סיים את דבריו. אז הביט בנו במבט ציני ואמר: "להתראות, רבותי, כל אחד צריך למות באחד הימים". הצענו לו לשים מסיכה שחורה על פניו, אבל הוא סירב.

כרכנו את החבל על צווארו, ומישהו אמר: "פעלו" גופתו של אייכמן נפלה לקומה התחתונה. לא ראינו מאומה, רק את החבל המרטי.

הצטי בשעון וראיתי שמתקרבת שעת-הצות. ביקשתי מהרופא את שער נג, והיוזתי את המחוגים אחורה. הוא חתם על תעודת-הפטירה ורשם את השעה והתאריך.

אז העברנו את הגופה לצריף שבו היה מוכן כבר התנור לשריפת הגופה. את התנור הכין עמחי ("גיד") פאג ליין. זה היה גליל-מתכת בגודל אדם, שעמד על רגליים. מתחתיו בערו כבר להבות-יג גדולות. הורדנו את הגופה מהאלונקה והכנסנו אותה לתנור. חיכיינו בחדר הסמוך הרבה זמן. עצמות אדם נשרפות לאט מאוד. כאשר פתחנו את דלת התנור, לא נותר מהצורר אלא אפר.

את האפר העברנו לכר-חלב, שהחל-בנים בתל-אביב נהגו להשתמש בו. עמדנו לנסוע ליפו, שם חיכתה לנו סירה כדי לפזר את האפר בלב-ים.

אבל קודם כל היינו צריכים להיפטר מהעיתונאים הרבים, שחיכו לנו בפתח הכלא. עשינו פעולת הסחה. שלחנו את מכוניתו של מנהל-הכלא לירושלים, וכל העיתונאים נסעו בעיקבותיה. אנח נז יצאנו אחר-כך במכונית-טרנר, כאשר כדהחלב בין רגלי.

ביפו עלינו על סירה ויצאנו מתחום המים הטריטוריאליים של המדינה. הכוונה היתה לזרות את האפר במקום בלתי-ידוע, כדי שלא יוכלו לעלות לשם לרגל. אבל מפקד הסירה רשם ביומנו את קווי האורך והרוחב של המקום. הכומר הקנדי, שיצא איתנו, הצליח לצלם את הרף הזה, ואחר-כך הוציא ספר על אייכמן, שעל כריכתו היה צילום דף היומן.

כאשר חזרנו, היה כבר שחר. הלכתי לישון, ואת כדהחלב הריק השארתי על המרפסת.

עד כאן סיפורו של שרט, התליון של אייכמן. הפועה אחת, של ילדה שהיא רקנית-בטן. בנושא השכר איננו מתעריבים. זה עניין שבין התיאטרון לבין הילדים.

"הזבתם של המעבירים לשלם ליי לדים שכר-מינימום, כפי שנקבע בחוק שכר-מינימום". אומר המישפטן ישראל גיל, מומחה לדיני-עבודה. "אולם זכר תם של ההורים, שהם האפטרופסים של הילד, להסכים כי ילדיהם יעבדו אף בחיים".

שרה לייבוויץ

מפסיד שיעורים בבית-הספר, וכל הזמן אני מתות. הבימה מפחידה אותי. יש לי הרגשה שכולם מהכים לטעות שלי. לפעמים יש לי סיוט מפחיד, כאילו אני עומד על הבימה וכל הקהל זורק עלי עגבניות רקובות. אני חושש שא-מות בקרוב מהתקפילב. ובכל זאת אני ממשיך, כי זו חוויה אדירה. אני לומד הרבה דברים חדשים ומכיר אנשים מעניינים".

הלה פליטמן (14) ירושלמית גם היא. "מורה פיתוח-קול שלחה אותי לבחינות. מאז שהתקבלתי, והתחלנו בחזרות הפסקתי לקרוא ספרים. בבית-הספר כל המורים כועסים עלי. קשה להם להבין שאני לא יכולה לשיר באופרה וגם ללמוד בבית-הספר".

"לעיתים קרובות אני לא מספיקה להכין שיעורי-בית. אני מפסידה הרבה חומר-לימודים, לפעמים אני יושבת בכיתה ולא מבינה על מה בכלל מדברים. זה נשמע נחמד, חלום של כל ילד, אבל למעשה התקופה הזו עלולה לפגוע בלימודי בצורה בלתי-הפיכה. ובכל זאת, אני לא מרגישה מנור-צלת. האופרה הישראלית נתנה לי הזדמנות להגשים חלום, לשיר על בימה. בגיל מבוגר התחרות קשה יותר. ייתכן שעולם לא אצליח לשיר שוב באופרה".

"האופרה אינה מנצלת לרעה את

אלי דסלר, העולם הזה

רנית גבאי, עימואל ויצטום והלה פליטמן שרים באופרה הישראלית. הם מרוויחים מעט, ומתאמים הרבה

אסור לאכול שוקולד!

ארבעת הילדים המשתתפים בטבעת החוק, "אמרת תנה מוניץ, אשת יחסי-הציבור של האופרה. הם אינם משתתפים בהפקה למען הכסף, אלא למען השעשוע. ובנוסף על התשלום של 1000 השקלים, שהוא אכן זעום יחסית לעבודה, הם גם קיבלו שיעורי פיתוח-קול בחינם".

עשר הצגות-תיאטרון בשנה משת-פות לידים בהפקותיהן. חוק עבודת-הנוער 1953 קובע כי העסקת ילד, שיעדין לא מלאו לו 15 שנים, מותרת רק באישור שר-העבודה.

"כדי לזכות באישור שר-העבודה צריך התיאטרון לשלוח לנו אישורים

עוברת בתעשייה האווירית. "מנהלת מחלקה" מבקשת רנית להרגיש בסדר-לסה-מעמדות, המחולק בקפידה בין ארבעת הילדים, נמצאת רנית בתח-תית. הורי האחרים הם מרצים באוני-ברסיטה ועובדי-טלוויזיה. הילדים מני-נפנים בגאווה במיקצועות הוריהם, יודעים היטב מה נחשב למכובד. לזכותה של רנית יש לציין כי היא אינה מתביישת בהוריה.

"גם אם לא היו מציעים לי אגורה אחת הייתי משתתפת בהצגה. כאן אני אוספת חוויות, קושרת קשרים, פותחת לי פתח לקאריירה בעתיד", אומרת רנית.

טל טולידאנו וליאת רוזנברג ב"עלובי החיים" ב"קאמרי" רק סטודיו-צ'יץ ועונות

ההפקה היא הגיעה בעיקבות מודעה בעיתון. "אני רוצה להיות זמרת", היא אומרת.

"כלי-כך נחמד לעמוד על בימה, כשכל העיניים מופנות אלי. כדי להצי-ליח אני מוותרת על שיחות-טלפון ארו-כות עם חברות. אני נחה בכל הזדמנות ורק על שוקולד קשה לי לוותר".

עימואל ויצטום (12), ג'ינג'י נמרץ, הגיע לאופרה בעיקבות המלצה של מנהל האקדמיה למוזיקה בירושלים, שם הוא לומד בחטיבת-הביניים. "בת-חילה חשבתי שזו בדיחה. אופרה זה עניין מצחיק שמיועד לקשישים. עכ-שיו אני מתלהב מכל רגע, מבין כמה שזה יפה".

"העבודה קשה, צריך לוותר על הרבה דברים. אין לי זמן להיפגש עם חברים. אני לא משתתף במסיבות. אני

פוגעת בלימודיה של רנית ואחרי שהכל יסתיים אצטרך לבזבז הון-עתיק על שיעורים פרטיים, אולם אינני מוכן משמעותי לקאריירה".

אמה של הלה פליטמן מנסה לעטוף את השכר הנמוך בלבוש פילוסופי. הכסף משחית. ילדים אינם מבינים את חשיבות הכסף. ילדים גם אינם צריכים להתפרנס. אם היינו זקוקים לכסף הייתי מתעקשת שהלה תרוויח סכום גבוה יותר, אולם איננו זקוקים, ומדוע שהילדה לא תעשה את מה שהיא אוהבת לעשות, גם בלא שכר הולם?

הרי מבוגרים רבים היו רוצים להימצא למצבה של הלה ולעבוד עלי-פני נטיות הלב ולא לפי צרכי הכיס".

האם הלה אינה מנוצלת? אסתר פליטמן אינה משיבה. "אינני יודעת", היא אומרת אחרי מחשבה ארוכה. וכשהשוק רווי בילדים כחשורניים וכ-הורים הרוחפים אותם אי-אפשר להתע-כב על עניינים מישניים כמו שכר הוגן. מה שלא תיקח היום בחינם לא תקבל מחר, גם אם תשלם הון רב.

שלושה מארבעת ילדי-האופרה מגיעים בצהרי יום שישי, בדיוק בשעה שנקבעה, אל אולם-החזרות בתל-אביב. חבורה עליזה ומלאת-הומור. לכאורה מדברים זה כשיבחו של זה, מקלסים זה את קולה של זה, מחזקים ביטחון עצמי ורופף, תומכים זה בזה כרגעים קשים. ומייד, כטיבעיות גמורה, הם נכנסים זה לדברי זה. כל אחד מנסה להוכיח כי הוא-הוא מוכשר וחכם יותר.

"כולם מחכים לטעות"

רנית גבאי, 14, היא תלמידת תיכון מלוד. אביה קצב, אמה

ארבעה ילדים, המשתתפים בה-פקה חדשה של האופרה הישר-אלית, בטבעת החוק, מוותרים זה ארבי-עה חודשים על כל תענוגות הילדות ומפקירים את קולותיהם בידי האופרה הישראלית החדשה.

אסור להם לאכול שוקולד ודיכרי-מתיקה אחרים, כי המתיקות מגבירה את כמות הליחה ומפריעה לאיכות השירה. הם צריכים לשתוק או לדבר בלחש. אסור להם לבלות. הם צריכים לנח את הרבה, לאגור כוחות גוף ונפש לקראת החזרות והופעות.

אין להם זמן פנוי, ואף את שיעורי-הבית הם אינם יכולים להכין. הם מנוחלים את כל התחביבים, החברים וההנאות הקטנות, ומתאמים כל הזמן, כל יום, כל רגע פנויה. וכל זאת — כמעט בחינם, תמורת שכר כספי זעום, מנוחך.

ארבע פעמים בשבוע הם מגיעים מלוד, מירושלים ומהצליה לתלי-אביב. לפעמים הם נעדרים מבית-הספר למשך יום שלם. בעוד זמן קצר הם יופיעו על הבימה. ארבע הופעות לכל ילד. בתמורה הם מקבלים שתיה קלה ו-1000 שקלים.

"לא הייתי מוכן לעבוד כלי-כך קשה מבלי לקבל תמורה כספית הולמת", מודה ניסים גבאי, אביה של רנית, אחת הילדות המשתתפות בהפקה, והוא מלמד ומספר בשיבחי ילדיו האחרים. "הבן יהי מאראדנה הישראלי", הוא אומר, "והבת האחרת שחקנית-טניס מצטיינת". אם ירצו ואם לא, אבא גבאי דואג לכך שילדיו יתפרסמו.

באופרה ביקשו שאתחום על הסכ-מתי לכך שרנית תקבל 1000 שקלים בלבד. היסטריה הרבה. רק השבוע חתי-מתי החלטתי להתפשר. אמנם, ההפקה

תשלום סימלי

השנה שיחקו בהצגות הבימה 37 ילדים. לכל תפקיד יש שלטנה שחקנים, כדי למנוע העסקת ילד אחד מדי ערב. התשלום קבוע. ניצב בתפקיד לא משמעותי ושחקן ראשי מקבלים שכר זהה. 30 שקלים להצגה, 15 שקלים לכל חזרה.

בהצגות הקאמרי השתתפו השנה 15 ילדים. בתמורה לחזרות ולחופעה בשתי הצגות בשבוע הם מקבלים סנדוויצ'ים, עוגות, שתיה קלה, כרטיסי-כניסה להצגות שונות, הטעות לתיאטרון ובחזרה. התשלום סימלי. הם נהנים מזה ומאוד רוצים להשתתף, בלי כל קשר לגובה התשלום, שנקבע בעצה אחת עם ההורים. התשלום הממוצע — 50 שקלים לכל החזרות ולכל ההופעות.